

— Kedves kicsi fiam... Egy bús őszi reggel,
 Kicsi gyermek voltál, sápadt, apró, gyöngé,
 Az édesanyádat temettük el csöndbe.
 Szép sápadt arcával, fekete szemével
 A betegágyadnál lelte minden éjjel;
 Kétes hajnalórán lázas álmod leste —
 Virrasztó imáját hallgatá az este.
 ...Téged sötét árnyak hallgatásra vártak,
 S ő elébe állt a hideg halálnak.
 Virrasztva, ápolva, ringatva becézett,
 S halovány arcodra visszatért az élet.
 Őszi napsugárra már te ránevettél.
 ...Őszi sötét felhő könnyeit kisírta.
 Édesanyád akkor roskadt le a sírba.
 Nem volt erős szikla, nem is termett harera,
 Hervadó virág volt szelíd sápadt arca,
 Maga hunyó napfény, — porba tépett nádszál..
 S mégse volt nagyobb hős az édesanyádnál...
 ...Tudod már, fiam, hogy az erős ki lehet?
 — Tudod, édesapám: — aki nagyon szeret...

Muraközy Gyula.

Karácsonyi pásztorjáték.

Irta: *O. Mayer Irén.*

SZEMELYEK:

1. Mária	6. Arkangyal
2. József	7. Jelentő angyal
3. Gáspár keleti király	8. Énekes angyal
4. Menyhért „ „	9. Pásztor (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9
5. Boldizsár „ „	számozással) .

Angyalok tetszésszerinti számban.

Szín: Keleti táj, mezőség, hátul keleti tájat ábrázoló, felhúzható függöny-nyel. A függöny mögött a betlehemi istálló. Középen kis jászol, ebben egy kis baba, Jézuska. Édesanyja mellette ül egy széken. Mögötte József áll. A jászol másik oldalán az énekes angyal áll, ringatja a kis Jézust, akinek fejénél az arkangyal áll. A többi angyalt tetszés szerint az istállóban, azon kívül, vagy az istálló mögötti felhős emelvényen helyezhetjük el. Minél több az angyal, és minél magasabbra emelhető az istálló mögötti felhős rész, annál szebb a kép. Az istálló fölött betlehemi csillag ragyog. A felhők közötti angyalok kezébe hangszereket adhatunk, mintha játszanának. Az angyali jelenéshez 7 vagy 9 angyalt veszünk, ezek egyike a jelentő angyal. Ezek jelenésük után az istállóban maradnak, kissé félrevonulva.

Első jelenet.

(Keleti táj.)

(Kilenc pásztor görbe bottal, tarisznyával a színpadra jön, itt, a közönséggel szemben félkörben feláll. Az Első pásztor korsót, a Második kecskebőrt, a Harmadik bárányt, az Ötödik tarisznyában cipót, a Hatodik vaját, a Hetedik sajtot, a Nyolcadik egy fehér galambot hoz. A Negyedik és Kilencedik pásztornál nincs semmi.)

Első pásztor:

Este van, nyájaink alusznak már régen,
Feküdjünk le mi is az Isten nevében.
(Lefekszik.)

Második pásztor:

Elfáradtam én is, igen sokat jöttünk,
Amíg nyájainknak jó legelőt lettünk.
(Lefekszik.)

Harmadik pásztor:

Mily szépen virul itt a rétek virága,
Puha fűbe vetve mindnyájunknak ágya.
(Lefekszik.)

Negyedik (kicsi) pásztor:

Jó bátyáim, én nem tudok aludni,
Sohsem láttam csillagokat ily fényesen ragyogni.

Ötödik pásztor:

Igaz biz a', nézzétek csak, szeme jó a fiúnak,
A csillagok, akár a nap, oly fényesen ragyognak!

Hatodik pásztor:

Különösen az az egy ott, nézzétek csak, hogy ragyog!
Ragyogása felülmúlja magát az öreg napot!

Hetedik pásztor:

Az ám, milyen fényes az a szép új csillag,
Jeruzsálem felől éppen felénk ballag.
Mintha csak Istennek égi jele lenne,
Mint azt a próféta rég megjövendölte...

Nyolcadik pásztor:

Ne nézzétek már annyit a csillagot!
Aludni kell, mert itt érzük a napot!
Majd felvigyáz ez a gyerek,
Ti meg hamar feküdjétek!

(Valamennyien lefekszenek, csak a Negyedik pásztor nem megy melléjük, s megállva egyre az eget figyeli. Kivülről ének hangzik, előbb halkán, majd egyre erősödve: Dicsőség mennyei Istennek... stb. Az ének végeztével.)

Negyedik pásztor:

Mi az? Mi hangzik oly szépen
Ott fenn a csillagos égben?
Mintha kis angyalok serege
Örömekeket zengene!

Második jelenet.

(Angyalok, körülveszik a pásztorokat, majd énekelnek: Keljetek fel pásztorok, pásztorok... Enek közben a pásztorok egymásután felülnek, s az angyalokra néznek csodálkozva. Az ének befejeztével a jelentő angyal előbbre lép.)

Jelentő angyal (felemelt kézzel):

Jó pásztorok, ne féljetek!
Nagy örömhírt hoztam nektek!
Megszületett a Jézuska,
Mindnyájatok megváltója.
Hogy ha látni akarjátok,
Sarutokat megoldjátok,
S Betlehembe siessetek,
A Kisdédet ott lelitek,
Egy szegényes istállóban,
Fekszik barmok közt, jászolban.

(Angyalok el.)

(Pásztorok énekelnek: Pásztorok, keljünk fel... Az ének végeztével felállnak.)

Első pásztor:

Láttátok mindnyájan az ég jelenését?
Angyalok hirdették Krisztus születését.
Menjünk hát, siessünk, hova angyal küldé,
Felkeresni Jézust, ama Betlehembe,
Egy kis ajándékkal kedveskedjünk neki,
Szerény adományunk talán még nem veti.
E korsóban viszek neki édes tejet,
Ez az, amit minden kicsi gyerek szeret.

(Kezébe veszi korsaját.)

Második pásztor:

Van egy kecskebőröm, tiszta fehér, puha,
Jó lesz takarónak picit lábaira...

(A bőrt vállára veti.)

Harmadik pásztor:

Mit vigyek én neki, Isten szent Fiának?
Talán majd megörül fehér báránycámna.

(A báránycát ölébe veszi.)

Ötödik pásztor:

Jó anyám sütötte ezt a puha cipóm,
Hogyha meg nem veti, én is nekiadom.

Hatodik pásztor:

Nekem meg van vajam, jó lesz a kenyérre,
Tán szeretni fogja a kedves szülője.

Hetedik pásztor:

Itt egy darab sajtom, biz egyebem nincsen,
Többet nem adhatok, látja a jó Isten...

Vyolcadik pásztor:

Nekem van egy fehér, szelíd kis galambom,
Jézuskának viszem, neki turbékoljon...

Negyedik (kicsi) pásztor:

Istenem, Istenem, nekem nincs semmim se...

Hogyan mehetnék én Jézuska elébe...

Kilencedik pásztor:

En majd itt maradok, őrizni a nyáját,

Ne bántsa a farkas a kis báránykákat.

Mind: Jó lesz!

(A pásztorok sorakoznak, a kis (Negyedik) pásztor marad legutolsónak, s a színteret körüljárva énekelnek: Pásztorok, pásztorok örvendezve... A Kilencedik pásztor középen állva a színen marad, a többi az ének végeztével el.)

Harmadik jelenet.

(Gáspár, Menyhért és Boldizsár, keleti királyok jönnek s megállnak a pásztor előtt):

Gáspár:

Adj Isten jó reggelt, nyájak jó pásztorai!

Nem tudod, merre van e vidék királya?

Fényes csillog jött fel keleten az égre,

Az vezetett minket erre a vidékre.

Kilencedik pásztor (botjával mutatva):

Itt fekszik közelben Betlehem városa,

Legszélén ott áll egy szerény istállócska.

Angyalok jelenték, Jézus ott született,

Im, ott az a csillag, bizton odavezet.

Menyhért:

Köszönjük, jó pásztor eligazításod,

Siessünk, valóban, ott egy várost látok!

Kilencedik pásztor:

Jó szívvel vagyok én hozzátok, királyok,

Az Isten áldása szálljon le reátok.

(A királyok egymásután elindulnak, majd a színt néhány-szor körüljárva énekelnek: Mennyből az angyal... A Kilencedik pásztor kissé távolabb áll tőlük. Végül ő is eltűnik.)

Ötödik jelenet.

(A hátsó függöny felfut, s látható a betlehemi istálló az angyalokkal. Az angyalok énekelnek: Fel nagy örömré most született... Mikor odaérnek: „Egyszerű pásztor jőjj közelebb” — jönnek a pásztorok és négy jobbra, négy pedig balra áll sorba az istálló elé, hogy a látást ne akadályozzák.)

Első pásztor:

Aldott kicsi Jézus, égnek nagy királya,

Köszöntsön először szegény pásztor szájára.

Nem vagyunk gazdagok, nem hozhattunk sokat,

De amit átadunk, fogadd el azokat:

Ime, én se hoztam semmi mást, egyebet,

Felkínálnám néked ezt a kicsi tejet.

(A korsót leteszi, ő maga letérdel.)

Második pásztor:

Itt egy szép kecskebőr, tenéked ajánlom,
Édes kis Jézuskám, lábacskád ne fázzon.
(A kecskebőrt vigyázva lábacskájára teríti, ő letérdel.)

Harmadik pásztor:

Ez a kis bárányka legkedvesb jószágom,
Édes kicsi Jézus, tenéked ajánlom...

(A báránykát a jászol elé teszi, ő maga letérdel.)

Ötödik pásztor:

Friss kenyeret hoztam én kicsi kezédbe,
Édesanyám lelkem, ma reggel sütötte.

(Leteszi, s letérdel.)

Hatodik pásztor:

Nincs egyebem, hoztam hát
Egy kis finom vajacskát...

(Leteszi, ő is letérdel.)

Hetedik pásztor:

Ugyan mit adhatna egy pásztor, csak sajtot,
Neked hoztam el az egész nagy darabot...

(Leteszi, s letérdel.)

Negyedik (kicsi) pásztor:

Édes kicsi Jézus, szegény árva vagyok,
Ajándékul néked semmit sem hozhatok...

De ha elfogadod árva kis szívemet,

Neked adom, s véle igaz hűségemet...

(Letérdel.)

Mind: (Énekelnek: Örvendjünk mindnyájan, Jézus született... Az ének utolsó soránál jönnek a királyok. Megállnak a pásztorok előtt, jobbról Gáspár és Menyhért, balról Boldizsár és a Kilencedik pásztor, ki azonnal letérdel.)

Hatodik jelenet.

(Gáspár, Menyhért, Boldizsár és a Kilencedik pásztor.)

Gáspár:

Messze napkeletről egy csillag vezetett,
Eljöttünk, hát hozzád, egek fejedelme.

Üdvöz légy Istennek testté vált igéje,

Aranyimat hoztam hódolat jelére...

(Ajándékát leteszi és letérdel.)

Menyhért:

Üdvözöllek Jézus, világ megváltója,

Bánatos szíveknek megvigasztalója.

E tömjén illata szálljon ime, feléd;

Tégedet imádva borulok le eléd...

(Ajándékát leteszi és letérdel.)

Boldizsár:

Köszöntlek Jézuskám, királyok királya,

Kinek égben vagyon fényes koronája.

Mirhát hoztam, ime, szentséges testedre,

Aldásodat kérem szeretett népemre.

(Ajándékát leteszi és letérdel.)

Mind: (Enekelnek: Krisztus Jézus született, örvendezünk..., majd Mária beszél ülve.)

Mária:

Köszönöm, hogy a Jézuskát mind üdvözlöttétek.
Aldása rajtatok, amért eljövétetek.
Köszönöm az ajándékot, Jézuska nevében,
Tudom, jutalma lesz e földön s az égben.
Legkedvesebb ajándékot, mégis, szegény árva!
Te hoztad a kis Jézusnak születésnájára!
(Ajándékát leteszi és letérdel.)

József:

Köszönöm kis Jézus szent nevében,
Mindazt, amit néki hoztatok.
Jó szívetek méltó jutalmaként
Aldása lesz néki rajtatok.
Ő megáldja mindig, ki nevében
Könyörül az elhagyott szegényen.

Mind: (Enekelnek: Békeesség földön az embernek... majd)

Arkangyal:

Dicsőség a magas mennyben az Istennek,
Békeesség a földön a jó embereknek.
Földön élő népek, szólok tihozzátok,
Angyal-szózatomat, ime, hallgassátok!
Megszületett Jézus, az örök szeretet.
Ertetek elhagyta a fényes mennyeket;
Leszállott ragyogó égi trónusáról,
Csillagokkal ékes, boldog mennyországból,
Hogy a bűneinket mind magára vegye,
Es haragvó atyját így megengesztelje,
Megnyithassa néktek az egek kapuját,
Megtörje a földön a sátán hatalmát.
Kinek angyalsereg szolgál fenn az égben
Szalmás jászolágyon fekszik itt szegényen;
Születhetett volna fényes palotában,
S ime itten nyugszik rongyos istállóban.
Legyen példa nektek Jézus születése,
Alázatosságot tanuljatok tőle.
Szeressétek egymást. Tartsatok mind össze.
Másként széthullotok, mint az oldott kéve.
Jézus is szegény volt; ti is viseljétek
Béketűrő szívvel el a szegénységet;
Mert a mennyek útja tövises és nehéz,
Csak az juthat célhoz, ki az egekre néz.
Jézus szent példáját, ime, kövessétek,
Ugy nyerhettek tőle áldást, segítséget.
Dicsőség a magas mennyben az Istennek,
Békeesség a földön a jó embereknek.

Enekes angyal: (A kis Jézust ringatva énekel:)

Földre szállott Jézus,
Világ megváltója,
Aludj csendben, békén
Szerény kis jászolban.

Leghatalmasabbja
Földnek és az égnek,
Barmok lehellete
Melengessen téged.

Kit égi seregek
Dicsérve imádnak,
Te lesz megváltója
A bűnös világnak.

Első pásztor (feláll):

Elaludt már a Jézuska,
Fel ne költjük, menjünk haza.

* * *

(Ezt a pásztorjátékot színpad nélkül is elő lehet adni. Ez esetben a karácsonyfát nem középre, hanem oldalt állítjuk fel, s mellé kissé oldalt betlehemet, melyre egy széthúzható függönyt teszünk. A pásztorok jelenésük végén sorakozva kimennek, éppenígy a többi szereplők is. Igen kedves képet nyújt így a karácsonyi ünnepély, a karácsonyfa mellett a betlehemmel. Természetesen ilyen esetben csak annyi angyalt szerepeltetünk, amennyi elfér.)

(Az énekek mind megtalálhatók a római katolikus egyházi énekes könyvben.)